

Grażyna Paluch

"Nowy słownik pedagogiki pracy",
Tadeusz W. Nowacki, Kazimiera
Korabiowska-Nowacka, Barbara
Baraniak, Warszawa 1999 :
[recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 3-4 (12-13), 244-245

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Grażyna Pałuch

Recenzja książki: Tadeusz W. Nowacki,
Kazimiera Korabiowska-Nowacka,
Barbara Baraniak,
Nowy słownik pedagogiki pracy

Wydawnictwo WSP TWP, Warszawa 1999, ss. 320.

Słownik to zbiór wyrazów (pojęć) ułożonych według pewnej zasady, przeważnie alfabetycznej, z objaśnieniami (definicjami) znaczeń. Wyróżnia się słowniki językowe — zawierające wyrazy występujące w danym języku, bądź podające tłumaczenia na inny język; słowniki rzeczowe — podające informacje o znaczeniu terminów z określonej dziedziny (słowniki encyklopedyczne, leksykony).

W 1999 roku ukazał się *Nowy słownik pedagogiki pracy* autorstwa T.W. Nowackiego, K. Korabiowskiej-Nowackiej, B. Baraniak, recenzowany przez prof. dr hab. Wandę Rachalską i prof. dr hab. Stefana Kwiatkowskiego, wydany przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. Jest to słownik „nowy” w stosunku do *Słownika pedagogiki pracy*, wydanego przez Ossolineum w 1986 roku, pod redakcją: Lidii Koczniewskiej-Zagórskiej, Tadeusza W. Nowackiego i Zygmunta Wiatrowskiego, ss. 557, w nakładzie 5000 egz.

Pedagogika pracy (w Polsce) pojmowana jest jako dyscyplina badająca stosunek człowieka do pracy ze stanowiska przygotowania go do pracy zawodowej (kwalifikowanej). Zajmuje się takimi problemami, jak: wychowanie przez pracę, kształtowanie politechniczne, doskonalenie ogólne i zawodowe pracowników. Ze względu na wielość kierunków przygotowania zawodowego musi korzystać z dorobku niemal wszystkich nauk. W jej skład wchodzi: pedagogika przemysłowa, gospodarcza, rolnicza, zakładu pracy. Ze względu na kolejność okresów życia człowieka dzieli się na: 1) kształcenie przedzawodowe, 2) kształcenie zawodowe, 3) doskonalenie zawodowe.

Przy opracowywaniu słownika brano pod uwagę określone kryteria. Autorzy *Nowego słownika...* przyjęli kryterium, że dobór haseł dyktują pojęcia podstawowe, występujące w pedagogice (w ogóle), jako nauce, a więc: wychowanie, nauczanie, kształcenie, wykształcenie, dydaktyka, definiowanie i objaśnianie z punktu widzenia pracy ludzkiej.

Recenzowany *Nowy słownik...* nie jest opracowaniem „monumentalnym” w stosunku do wcześniej wydanego. Zostały w nim przedstawione pojęcia w sposób prosty i zaktualizowany, dostosowany do zaistniałych przemian gospodarczo-ustrojowych i oświatowych. Autorzy *Nowego słownika...* starali się dokładniej zilustrować treść haseł, przez analizę danego pojęcia, ale unikając jednocześnie „przeradzania się” hasła w rozprawkę.

W *Nowym słowniku...* występują nowe hasła, które ujawniły się w języku polskim, w wyniku zachodzących przemian i jest ich ponad 2000.

Inicjatorką opracowania *Nowego słownika...* były B. Baraniak, która zaprojektowała hasła w części pierwszej — do terminu „kształcenie”. Część drugą haseł do terminu „przedmiot nauczania”

opracował Tadeusz W. Nowacki, a część trzecią — K. Korabiowska-Nowacka. Tadeusz W. Nowacki opracował również bibliografię.

Nowy słownik... przeznaczony jest do szerokiego gremium odbiorców, ale ma on głównie „odzwierciedlać obecny rozwój pedagogiki pracy, gdyż pojęcia mają być narzędziem dla opisu i analizy rzeczywistości, stanowiąc jednocześnie bardzo ważny element w konstrukcji dyscypliny naukowej, traktowanej jako narzędzie analizy zjawisk, stanowiących przedmiot dyscypliny” (s. 6).

Recenzentka, poznając hasła *Nowego słownika...* wiele się nauczyła, poznała złożoną problematykę pracy człowieka, pojmowaną z punktu widzenia owej dyscypliny naukowej. Uważa, że *Nowy słownik...* może bardzo dobrze służyć wszystkim nauczycielom szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum w prowadzeniu orientacji prozawodowej i zawodowej oraz wyborze zawodu, szkoły zawodowej, poziomu kwalifikacji zawodowych oraz dziedziny działalności zawodowej.